

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De obligatione celebrandi ob ordinem acceptum. 12

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

Discipulis suis. Præterea quia in *cap. pastoralis de Sacrament. non iteranda*, statuitur reperenda non esse in sacramentorum consecratione qua legitime facta sunt, quod æquè in sacrificio locum habere debet. At consecratio Hostiæ legitime facta est. Ergo hæc non est iteranda. Præterea si noua Hostia simul cum Sanguine consecranda esset, cum horum consecratio perfectum sacrificium constitueret, prius sacrificium inchoatum ex prioris Hostiæ consecratione imperfectum relinqui videtur. Secus vero contingit, quando solus Sanguis consecratur, etenim hæc consecratio simul cum consecratione Hostiæ precedentis vnum sacrificium integrum constituit. Non igitur noua Hostia est consecranda. Neque obstat contrarium in Rubricis Missalis præscribi, quia non præscribitur vt necessarium, sed vt conueniens ob sententiam probabilem D. Thom. insinuantis simul cum sanguine nouam Hostiam consecrandam esse. Qui vero huic opinioni D. Thom. & Rubricarum instructioni adherere voluerit, nouamque Hostiam simul cum Sanguine consecrauerit, intentionem habere debet prius sacrificium inchoatum nouo illo sacrificio perficere, atque adeo consecratio sanguinis simul cum noua Hostiæ consecratione & perfectum sacrificium constituit, & sacrificium prius inchoatum, & mutilum reddit perfectum. Tertio contingit substantialis defectus, ex eo quod impediatur a sumptione Calicis ob venenum ibi positum, vel ob animal illud cadens, quod horrorem causat, & ad vomitum prouocat. Et quidem si defectum prauideat ante consecrationem, aliam speciem offerre, & consecrare debes relicta prioris post, debes animal extrahere, & species consumere, si absque graui incommodo facere possis. At si nec tu, neque alius sacerdos adstet, qui absque periculo morali saltem vomitus sanguinem sumat, alia species Vini apponenda est, consecranda, & sumenda, & priores species Vini stupa imbibantur, & in sacrarium reponantur, & postquam fuerint sicca comburantur, & cineres in piscinam mittantur simul cum cineribus animalis in Calicem cadentis. Quod idem faciendum est, quando contingit sacramentum euomi, presbyteri, aut ab animali comedi: debent inquam comburi, & cineres in piscinam mitti. Quod si miraculose Hostia, vel Sanguis euanesceat, aut in aliam formam mutaretur, probabile reputant Suar. Azor. *Egid. locis allegatis*, obligationem non esse nouam speciem consecrandi, quia miraculose facta censetur Deus sacrificium illud dimidium acceptare. Quarto contingit defectus ob effusum Sanguinem, vel ob Hostiam vento valido delatam. Et quidem si reperitur pars aliqua Hostiæ eriam minima, vel aliquid ex speciebus Sanguinis superfuerit, non erit necessarium aliam speciem consecrare, cum perfectum sacrificium fieri possit. Si vero contingat Calicem omnino effundi, vel Hostiam non apparere, consecranda est alia species ob integritatem sacrificij. De Sanguine effuso quid agendum sit, colligi potest ex *cap. si per negligentiam de consecrat. dist. 2.* & ex rubricis Missalis. Si cadit in terram, radendus est locus, & cineres concremandi, & in piscinam proficiendi, si vero in tabulam, vel tapetem, fugatur, & radatur, pars autem tapetis, seu cuiuslibet alterius vestis nec benedicta, nec nimis pretiose scindatur, & combusta illius cineres in piscinam proficiantur. Si vero in pallas benedictas, vestesque sacerdotales ceciderit, fugatur, & tribus vicibus Calice supposito lauetur, & aqua ablutionis accipiat, vel sumatur in piscinam mittenda. Si Sanguis aram attingit, sumatur, lambatur, & purificetur vt poterit. Penæ vero in *suprad. cap. impositæ*, non sunt ipso iure late, sed ferendæ, & iam per consuetudinem reueruatæ sunt Ordinario, vt pro qualitate culpæ, & negligentia penam imponat, sicuti no- rrauit Nauar. *sum. cap. 25. num. 89. Suar. disp. 85. sect. 1. post med.*

PUNCTVM XII.

De obligatione celebrandi ob ordinem acceptum.

1. Iure diuino obligatur sacerdos ex communi sententia, ali- quando celebrare.
2. Contrarium probabilitate non caret.
3. Ob scandalum obligatur sacerdos celebrare.
4. Decet sacerdotes quotidie celebrare, sed non tenentur.
5. Qualiter teneantur Episcopi, & Rectores Ecclesiarum.

1. **C**ommunis est sententia quemlibet Sacerdotem ratione Ordinis, & officij assumpti iure diuino obligatum sub graui culpa esse aliquando sacrificium offerre. Sic B. Thom. *q. 82. art. 10. Nauar. cap. 2. num. 88. Suar. disp. 80. sect. 1. Valq. disp. 232. cap. 1. Valen. disp. 6. q. 10. pun. 3. Henriq. lib. 9. cap. 23. num. 2. Axor. 1. p. lib. 10. cap. 24. q. 1. Bonac. disp. 4. de Sacram. q. vlt. pun. 7. nu. 1. Egid. de Coniuch. q. 82. art. 2. dub. 1. Laym. lib. 5. sum. tract. 5. cap. 3. num. 1. & alij communiter. Ratio delimitur ex illis verbis Christi *Lucæ 22.* Hoc facite in meam*

commemorationem, quibus Christus Dominus Apostolis, & eorum successores præceptum imposuit, vti declarauit Trident. *sess. 22. cap. 1.* sacrificium offerendi. Cum ergo omnes sacerdotes, & singuli eorum sint Apostolorum successores, efficitur omnes, & singulos sacerdotes obligatos esse aliquando sacrificare. Deinde omnes Sacerdotes in ordinatione non solum accipiunt potestatem sacrificandi, sed munus, & officium offerendi dona, & sacrificia pro peccatis, iuxta illud ad Hebr. 5. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in his quæ sunt ad Deum, vt offerat dona, & sacrificia pro peccatis. At nemini officium aliquod conceditur, qui sub graui culpa non obligetur prædicto officio, & muneri satisfacere, si materia grauis est. Ergo nullus est sacerdos, qui obligatus non sit sub graui culpa sacrificare, cum hæc materia grauissima sit. Ratur huic sententiæ communis sensus fidelium, existimantium sacerdotem absque legitima causa longo tempore cessantem à sacrificio perditis moribus esse, ideòque D. Ambros. reatus à D. Thom. *quæst. 82. art. 10. in argum. sed contra* (inquit) Graue est quod ad mensuram mundo corde, & manibus innocentibus non venimus, sed grauius est, si dum peccata metimus, etiam sacrificium non reddamus. Et Innocent. III. in *cap. dolentes de celebrat. Missar.* inter abusus aliquorum Sacerdotum, quos ibi reprehendit, enumerat quod vix quater in anno sacrificabant. Si autem nullam obligationem sacrificandi haberent, non esset illis culpa tribuendum, neque Trident. *sess. 23. cap. 14. de reformat.* ita grauius præcipere Episcopis, vt curent sacerdotes saltem diebus Dominicis, festis solemnibus Missam celebrare. Neque Pius V. iuberet opinionem contrariam Caiet. abradi, & expungi ex commentariis Sancti Thomæ, sicuti fecit in impressione Romana operum D. Thom. si eam probabilem existimaret.

Nihilominus est prædicta sententia vt communior, & longè probabilior tenenda, & consulenda sit, contraria sententia scilicet simpliciter sacerdotem seculo scâdalo obligatum non esse aliquando sacrificare, probabiliter non caret. Eam enim docet Alex. 4. p. q. 11. membr. 2. art. 4. §. 1. *quæstione, qua incipit Consequenter queritur*, & c. Bonavent. in 4. dist. 12. pun. 2. art. 9. 1. in corp. & ad 2. & ad vltim. Caiet. *quæst. 82. art. 10. Victor. de Eucharist. num. 93.* & probabilem reputant Layman. Bonac. & Suar. *locis allegatis*. Ratio est, quia obligatio præcipue grauis imponenda non est absque fundamento legitimo, at nullum esse videtur ex quo sumitur colligatur. Et in primis ex iure diuino non videtur hæc obligatio sufficere colligi, nam esto latum fuerit à Christo Domino præceptum illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem, videtur explicari posse de præcepto offerendi hoc sacrificium in Christi commemorationem, vel potius de præcepto, quod omnes Sacerdotes simul sumptos attingit, non de præcepto, quo singuli, & diuini teneantur. Expediebat namque in Ecclesia hoc sacrificium non deesse, ideòque Christus Dominus Apostolis, & eorum successores præcepit, ne ab illius oblatione cessarent, quod optimè seruari potest, tamen vnus, vel alter sacerdos nunquam sacrificaret. Et iuxta hanc explicationem dicendum est traditum fuisse sacerdotibus munus, & officium sacrificandi, & quidem quoad potestatem, vt quoties vellent, possent sacrificium offerre, quoad obligationem vero quoties Ecclesiæ sacrificium defuerit. Deinde ex iure Ecclesiastico nullus est textus hanc obligationem firmiter probans. Nam esto in *cap. dolentes* referat Pontifex vt abusus, negligentiam illorum sacerdotum, qui vix quater in anno celebrant, inde non inferretur ex vi ordinationis aliquando obligatos esse celebrare. Sed solum inferretur celebrationem omitendam non esse ex negligentia, & torpore, bene tamen ob reuerentiam sacramenti, & indignitatis propriæ existimationem. Adde, si supradicti sacerdotes bis, vel ter in anno sacrificabant, sanè obligationi ex ordinatione contractæ satisfaciebant, siquidem vique ad illud tempus declaratum non erat, quoties sacerdotes celebrare deberent. Præterea in *ipso c. dolentes* nullum de celebratione sacrificij præceptum ferret, sed de recitatione officij nocturni, & diurni. Neque illa verba textus, *Hæc & similia sub pœna suspensionis pontifis inhibentur*, referenda sunt ad celebrationis abstinentiam, sed ad varios modos irreuerentiæ contra debitam officij diuini attentionem, ideòque in forma præcepti hæc solum continentur, sicuti bene aduertit Valq. *disp. 232. cap. 1. num. 6.* Minus colligi potest ex Trident. *sess. 23. cap. 14.* Scat enim optimè præceptum imponi Episcopis, vt curent ne sacerdotes diebus Dominicis, & festis à celebratione abstineant, quia ipsi sacerdotes obligati sunt celebrare, quia possunt curare exemplo, consilio, & exhortatione, vt pote ad opus summe perfectum: imo possunt hanc diligentiam facere medio præcepto imposito, si id iudicauerint bono Ecclesiæ regimini expedire, sicuti in diocesi Mediolani testatur Bonac. *disp. 4. de Sacram. quæst. vlt. p. 7. num. 3.* impositum esse. Adde si ex prædicto loco Trident. obligatio celebrandi sacerdotibus inellet omnibus Dominicis, & festis solemnibus obligati essent, quod nullus vique adhuc dixit. Pius verò V. opiuonem Caietani ex commentariis D. Thom. expungit,

expungit, non ut improbabilem, sed ut minus probabilem, & sententia D. Thom. contrarium. Ambrosio, relatus explicari potest de omissione celebrationis ex negligentia, & torpore, quæ certe aliqua culpa est, item de omissione sacrificij absoluta, non de omissione sacrificij à quolibet sacerdote per se ipsum oblato. Deinde prædicta verba in Ambrosio non inveniuntur, sicuti testatur Vasq. loco allegato. Ratione verò probabilitas huius sententiæ non leuiter confirmari potest. Nam si sacerdotis singuli obligati essent ex præcepto diuino aliquoties sacrificare, necessarium tempus implendi hoc præceptum determinatum esse deberet, vel ex iure diuino, vel Ecclesiastico, quippe est præceptum affirmatiuum, quod non semper, sed suo tempore signato obligat. At neque ex iure diuino, neque Ecclesiastico constat quod sit tempus executioni huius præcepti determinatum præter casum, quo Ecclesiæ sacrificium deficeret. Ergo extra hunc casum nulla est sacerdotis obligatio. Quod si dicas cum communi sententia iure diuino determinatum esse tempus scilicet quater in anno. Argum. cap. dolentes de celebrat. missar. Obstat: quia vel hæc quater celebratio exequenda est intra trium mensium spatium, vel intra annum. Ex iure diuino neutrum colligi potest. Ergo gratis fingitur. Præterea ex cap. dolentes iam probatum est nullum de sacrificio præceptum inferri posse.

3. Dixi in assertione, secluso scandalo. Etenim sacerdos, qui sex vel octo menses absque rationabili causa à celebratione abstinere, scandalum generat, & male audit apud omnes, merito que iudicatur suæ salutis inimicus, cum fructum tantum sacrificij ex incuria, & negligentia percipere omittat. Si enim 2. Machabæor. 4. cum non mediocri planctu, & dolore referatur quod illius temporis sacerdotes circa altaris officia dediti non essent, sed contempto templo, & sacrificijs neglectis festinarent participes fieri palestræ, quid fieret si sacerdotes legis gratiæ contempto templo, & sacrificio Christi neglecto ad vana, & fortè turpia properarent? ut communitur præsumitur qui tantum sacrificium celebrare contemnit, & tradit Suar. Azor. Henricq. Bonac. & alij in principiis relati.

4. Illud verò est certum simplices sacerdotes etiam possint singulis diebus celebrare, idque maxime debeat, cum ob Dei cultum, & honorem, tum ob Ecclesiæ fructum, tum ob cuiusque utilitatem propriam, at nulla lege ad prædictam quotidianam celebrationem astringuntur.

5. Episcopi verò, & Prælati Ecclesiarum Cathedralium, & collegiarum, & conuentualium tenentur curare, ut in prædictis Ecclesiis saltem vnum sacrum singulis diebus fiat, uti colligitur ex cap. cum creatura. De celebrat. missar. An autem peccent ij Prælati moraliter, si vno vel altero die sacrum absque legitima causa omittere permittant? non conueniunt Doctores, Sorus dist. 13. quæst. 2. art. 2. Suar. dist. 80. sect. 2. Victor. de Euchar. numer. 44. negat casu quo exiguis sit numerus sacerdotum illius Ecclesiæ. Affirmant. Layman. lib. 5. sum. tract. 5. cap. 3. numer. 5. & Egid. quæst. 83. art. 2. dub. 1. numer. 207. Ego verò existimo consuetudinem spectandam esse, si enim consuetudine firmatum sit quotidianum in illa Ecclesia sacrificium, grauitur peccaret Prælati illius Ecclesiæ, si absque publica causa omitti sacrificium permitteret. Tum quia illa consuetudo vim legis habet. Tum quia in cap. cum creatura præceptum imponitur de quotidiano sacrificio illis Ecclesiis celebrando, à quo præcepto Prælati excusari non potest, nisi ex præscripta contraria consuetudine, vel aliquo impedimento legitimo superueniente. Tum quia fideles non leuiter offenderent, si sacrum absque causa viderent omitti. Quod verò Abbas, & Glossa, in cap. cum creatura, alii que Canonistæ sentiunt in prædictis Ecclesiis duo sacra faciendâ esse quotidie, aliud pro defunctis, aliud de tempore, nullum fundamentum habet neque in prædicto textu, neque in alio iure, ut bene obseruauit Egid. de Coninch. quæst. 83. art. 2. dub. 1. n. 104. Layman. lib. 5. sum. tract. 5. cap. 3. n. 5. Etenim ex prædicto cap. cum creatura solum colligi potest ob annuatium defunctorum non esse Missam festi, vel feriat omittendam, si sacerdotum numerus competens fuerit, non verò quod simul cum Missa feriat, vel festi annuatium defunctorum quotidie fiat, cum id sit contra praxim Ecclesiæ, quæ solemnioribus festis annuatium non permittit. Quocirca si vis scire quor sacra in qualibet Ecclesia teneatur Prælati curare ut celebrentur, illius Ecclesiæ consuetudinem, & fideliū fundationes inspicere debes, sicuti notarunt Egid. & Layman. supra.

PUNCTUM XIII.

De obligatione faciendi sacrum titulo capellanæ, vel beneficii simplicis, & curati.

1. Capellanus obligatur Missas iuxta tenorem fundationis celebrare, & fructum pro intentione fundatoris applicare. Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

2. Impeditus celebrare an postmodum supplere debet, & quid si in loco signato non celebravit? Remissus responderetur.
3. Qualiter teneatur beneficiarius simplices celebrare.
4. Parochus obligatur celebrare omnibus diebus, quibus populus tenetur.
5. Qualiter aliis diebus teneatur.
6. An teneatur applicare fructum pro omnibus? affirmant plures.
7. Verius videtur oppositum.
8. Qualiter possint stipendium pro Missis dicendis accipere.

1. **C**eterum apud omnes est capellanum obligatum esse non solum Missas celebrare in fundatione præscriptas, sed illarum fructum secundum intentionem fundatoris applicare, ita ut nequeat nouum stipendium pro illa Missa ab aliis accipere. Ponimus namque redditus capellanæ æquare debito stipendio sacrificij, ex alia parte à fundatore conceduntur, ut secundum eius intentionem sacrificium fiat. Non igitur est locus alii fructum sacrificij applicandi. Quod si redditus insufficientes sint, penes Ordinarium est potestas reducendi Missas ad legitimum numerum, iuxta ea quæ diximus tract. 13. de benef. dist. 1. pun. 6. à n. 24. Solum aduerto si capellania quotidianum sacrificium per ipsum capellanum præscribat, non peccare capellanum semel in hebdomada omittentem sacrum, teste Bonac. dist. 4. de sacram. q. ult. pun. 7. n. 6. Laym. lib. 5. sum. tract. 5. c. 3. n. 6. quia obligatio dicendi sacrum, subintelligi debet salua honestate, decencia, & reuerentia debita. Argum. significatum de Præbend. Et ibi Abbas. Nauarr. c. 15. n. 135. Henricq. l. 9. c. 24. num. 4. Azor. l. 10. c. 24. q. 7. Sed difficile est à capellano maxime seculari singulis diebus absque vlla intermissione sacrificium debita cum honestate, & reuerentia celebrari, tum ob negotia, & occupationes occurrentes, tum ob varias demonis tentationes; & mundi illecebras. Ergo credendum est obligationem impositam à fundatore non esse eo rigore sumendam, quin in hebdomada aliquem diem intermissionis, & vacationis concedat. Sic vsus obtinuit.

2. Sed an capellanus cum legitime impeditus est celebrare, teneatur per alium supplere? Et quid si in loco designato non celebravit, sed alibi. Vide quæ diximus præd. p. 6. à n. 25.

3. Beneficiarius alij simplices, quales sunt dignitates, canonicatus, & præbitiones per se obligationem non habent sacri faciendi, & a fortiori neque applicandi illius fructum pro aliqua persona determinata, quia iure communi id cauum non est. At ex fundatione beneficii, & ex recepta consuetudine optime possunt prædicti beneficiarij obligari non solum ad sacrum faciendum aliquibus diebus determinatis, sed etiam ad applicandum illius fructum secundum determinatam intentionem.

4. Parochus verò obligatus est sacrum facere per se, vel per alium omnibus illis diebus, quibus parochiani obligantur audire: est omnium sententia, quia officium parochi est ministrare parochianis quæ illis necessaria sunt ad salutem, & ob huiusmodi causam decima, & obligationes conceduntur. Unde si populus ita numerosus sit, ut simul sacrificio assistere non possit, parochus curare debet medijs alijs clericis quibus iustum stipendium concedat plura sacra fieri iuxta beneficii redditus, quod arbitrio Ordinarij decidendum est.

5. Aliis vero diebus non est ita certa obligatio, satis tamen indicatur à Concilio Tridentino. sess. 23. cap. 14. in fine, aliquibus ex illis esse. Si enim communiter Doctores docent obligatum esse parochum Penitentia, & Eucharistia sacramentum parochianis ministrare, non solum quando ipsi obligati sunt accipere, sed etiam quando ipsi pro augmento deuotionis, & charitatis rationabiliter postulant; eadem ratione affirmare debent hoc sacrificium ministrandum esse non solum cum ipsi obligati sunt audire, sed etiam quando rationabiliter postulant, ideoque Sorus in 4. dist. 13. quæst. 2. art. 2. existimat aliquoties in hebdomada obligatum esse parochum celebrare, & probabile reputat Azor. lib. 10. cap. 2. q. 2. Illud vero est certum, si populus numerosus sit, & beneficii fructus non exigui, posse Episcopum, & debere parochum astringere, ut aliquoties bis, vel ter in hebdomada celebret maxime si in eo oppido non sint Ecclesiæ collegiatæ, vel conuentuales aliquas pro sacrificio audiendo concurrere populus possit. Sic Laym. lib. 5. sum. tract. 5. cap. 3. n. 2. consensit Bonac. dist. 4. de sacram. q. ult. pun. 8. num. 4.

6. Difficultas ergo est, an illis diebus, quibus parochus obligatus est celebrare, teneatur sacrificij fructum pro suis ouibus applicare? Affirmat Sorus in 4. dist. 13. quæst. 2. art. 2. & lib. 9. de iust. quæst. 3. art. 1. §. nihilominus. Mouetur, quia parochus non tantum alicuius parochianis, ut eos pascat verbo, & exemplo, & sacramentorum administratione, sed etiam ut comparatione illorum officium sacerdotis exerceat. At sacerdotis officium est sacrificium pro populo offerre, iuxta illud ad Habr. 5. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in iis quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, & sacrificia pro peccatis, &c. Communis tamen sententia docet parochum obligatum esse pro suis ouibus fru-